

**A KISTÉRSÉGEK
RENDSZERÉNEK
KIALAKULÁSA ÉS MŰKÖDÉSE**

Tab

2009. november 19.

Dr. Virág Rudolf

közjogi és koordinációs szakállamtitkár

Elméleti alapok

- **IDEA** tanácsadó testület (2002. szeptember)
- Feltárta a kistérség
 - meghatározó **fogalmi** **elemeit**,
 - lehetséges **funkcióit**,
 - a közös feladatellátás lehetséges **szervezeti formáit**.

Jogszabályi háttér fejlődése – I.

- **2198/2003. Korm. határozat** (2003. szept.) – a közig. rendszer korszerűsítésének programja, cél a jogilag lehatárolt és szabályozott kistérségi szint létrehozása
- **244/2003. Korm. rendelet** (2003. dec.) – földrajzi lehatárolás
- **2004. évi CVII. törvény** (2004. dec. 1.) – a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásáról

Jogszabályi háttér fejlődése – II.

- **A területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. tv. módosítása**
 - kistérségi területfejlesztési tanács létrehozása
 - a többcélú kistérségi társulás elláthatja a kistérségi területfejlesztési tanács feladatkörét

A többcélú kistérségi társulási forma elterjedése 2004-2007

	Többcélú társulás	Területfejlesztési célú társulás	Összes kistérség (Bp. és Debrecen kivételével, ami önállóan egy kistérség)
2004. nov.	92	53	166
2005. márc.	121	36	166
2005. nov.	157	8	166
2006. okt.	161	4	166
2007. jún.	166	0	166

Jogszabályi háttér fejlődése – III.

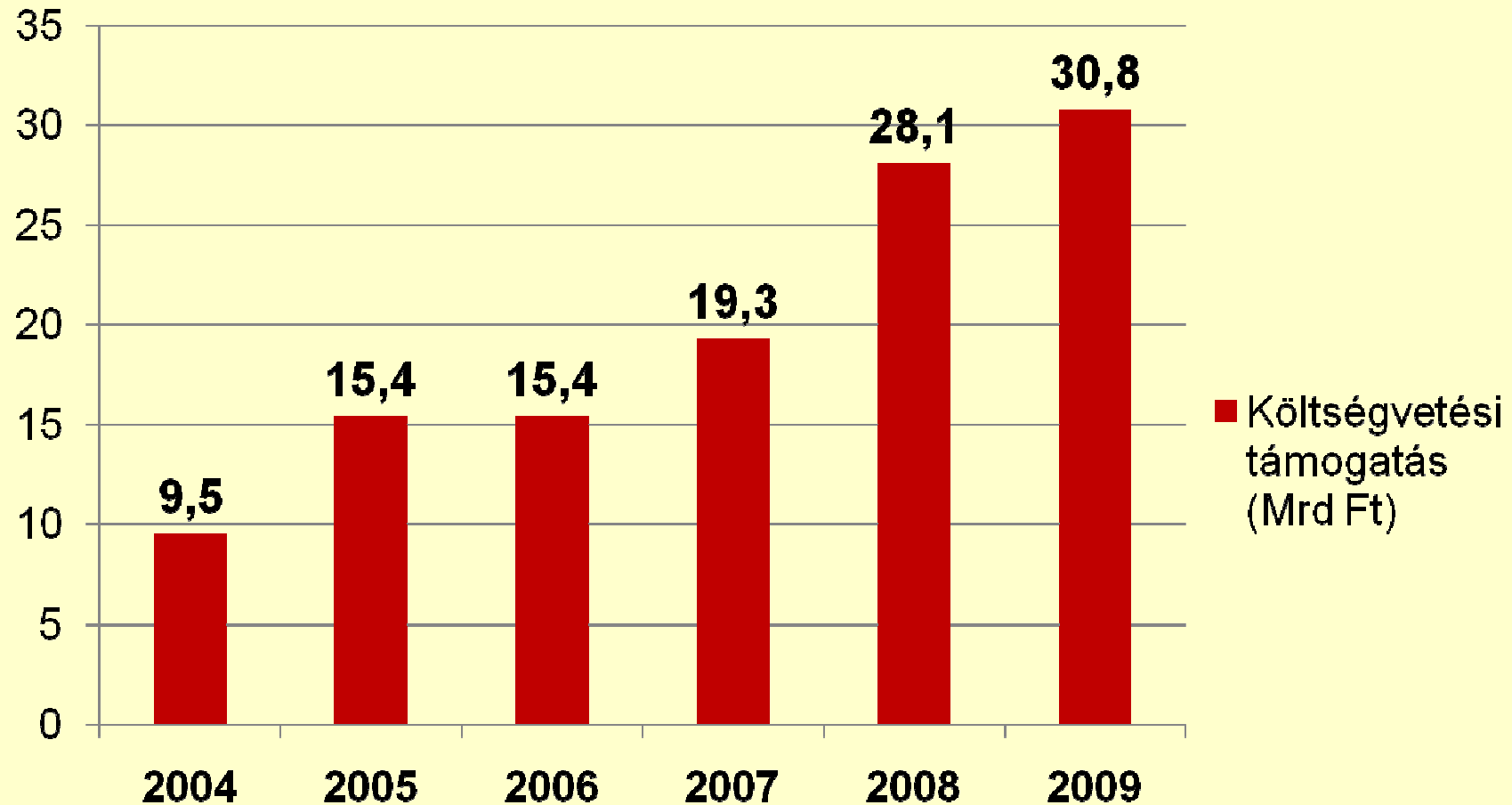
- 2007. szept. 10. - a **Ktt. módosítása**
 - 6 új kistérség
 - 168 db 174 db
 - 35 átsorolás

Ma 173 többcélú kistérségi társulás.

Feladatellátás és támogatás

- A **legintenzívebb** együttműködési forma – térségi kezelést igénylő feladat- és hatáskörök
- **Jogi személyiség**
- A Ktt.-ben felsorolt feladatcsoportok közül **saját döntés szerint választhat**
- Központi költségvetés bizonyos feladatcsoportokra **ösztönző támogatást** ad
- az **EU-s és hazai pályázatoknál gyakran előnyt** élvez

A társulások költségvetési támogatása (megalakulás és közös feladatellátás ösztönzése)

**A kistérségi finanszírozás várható
alakulása
a 2010. évben**

*(az Országgyűlésnek benyújtott
Törvényjavaslat szerint)*

A többcélú kistérségi társulások ösztönzése I.

- Azok a Társulások kapnak **működési támogatást**, amelyek *ténylegesen ellátják* az adott közszolgáltatási feladatot.
- A **támogatandó feladatok köre** a 2006-2009. évi támogatással *összhangban* van.
- A támogatás **fajlagos összege** több esetben *csökken*, elsősorban az intézményi társulásos feladatellátás esetében.
- *Szabadon dönthetnek* arról, hogy a támogatást **működési** vagy **felhalmozási** célra fordítják.
- Az egyes feladatokra jutó támogatást (a közoktatási intézményi feladat kivételével) *más feladatokra átcsoportosíthatják*.
- Továbbra is igényelhető támogatás az adott **kistérség határán átnyúló feladatellátásra** is.

A többcélú kistérségi társulások ösztönzése II.

A **normatív** (kötött felhasználású) **támogatásra jogosult** Társulások :

- melyek *legalább három közszolgáltatási feladatot* ellátnak, melyek közül:
 - a) egy feladat a *közoktatási* intézményi és szakszolgálati,
 - b) második feladatként a *szociális* intézményi, szociális alapszolgáltatási, gyermekvédelmi szakellátási, gyermekjóléti alapellátási, illetve *egészségügyi* feladatok közül *legalább egy* feladat,
 - c) *további egy feladat* választható, amennyiben a többcélú kistérségi társulás a b) pont szerinti feladatok közül csak egyet vállalt
- ahol ugyanazon települési körre teljesítik *a három közszolgáltatási feladat* tekintetében *az 50/60%-os* feltételt (feladat ellátásában részt vesz a kistérséghez tartozó települések több mint fele, ha lefedik a kistérség összlakosságának 60%-át, vagy a kistérséghez tartozó települések több mint 60%-a, ha lefedik a kistérség összlakosságának felét)
- a Társulásnak kötelezően el kell látnia a *kistérségi fejlesztési tanács* feladatait.

A többcélú kistérségi társulások ösztönzése III.

További feltételek:

- egész évi támogatás a Társulásban **2010. január 31-én** részt vevő települések száma, és az ezen időpontig általuk vállalt feladatok után igényelhető.
- **Kivételes szabály:** amennyiben a Társulás legkésőbb **2010. szeptember 1-jétől** teljesíti a feltételeket, úgy a „Többcélú kistérségi társulások általános feladatainak támogatása” jogcímen, a közszolgáltatási feladatok ellátásához kapcsolódó jogcímeken *egész évi* legfeljebb *4 havi* időarányos támogatást igényelhessen,
- a 2009. január 31-ét **követően kezdődő** feladatellátás esetén *időarányos* támogatást igényelhetnek.

Általános feladatok támogatása

- A többcélú kistérségi társulások **közvetlen feladatellátását ösztönző elem**: a többcélú kistérségi társulás (a saját fenntartású és ösztönző támogatásban részesülő költségvetési szervben ellátott közoktatási intézményi, szociális intézményi, szociális alapszolgáltatási, gyermekek átmeneti gondozási és gyermekjóléti alapellátási feladatok után) **feladatonként 2 500 000 forint** támogatásban részesül.
- E feladatok **egy-egy feladatnak számítanak**, függetlenül attól, hogy a feladatot több költségvetési szervben látják el. A támogatás ekkor *sem haladhatja meg a maximális* támogatási összeget.
- A támogatás társulásonkénti **minimum és maximum** összege 2009. évhez képest egyaránt *csökken*. (A jelenleg beterjesztett módosító indítvány szerint az alsó határ 19,5 millió forintról 18,3 millió forintra, a felső határ 40 millió forintról 28 millió forintra.)

Közoktatási intézményi feladat feltételrendszere I.

- A feladat akkor **ellátott**, ha (a feladat ellátásában részt vevő önkormányzatok által működtetett) **valamennyi közoktatási intézmény** (akár a Társulás, vagy egy település egyedül, vagy több település intézményi társulásban tartja fenn az óvodát vagy általános iskolát) **megfelel** a költségvetési törvényben az óvodai csoportokra és iskolai osztályokra előírt **átlaglétszám feltételeknek**.
- A támogatásnak továbbra is feltétele, hogy a *többcélú kistérségi társulás* – a közoktatási törvény 85. § 4) bekezdésének megfelelően – **elfogadott intézkedési tervvel rendelkezzen**.

Közoktatási intézményi feladat feltételrendszere II.

A közoktatási intézmények esetében (az átlaglétszám feltételek teljesítése mellett) további **szakmai és gazdaságossági elvárások**:

- a) intézményi társulás által fenntartott intézmény esetén a *társulás székhely települése egyezzen meg a közoktatási intézmény székhelye szerinti településsel,*
- b) intézményi társulás vagy többcélú kistérségi társulás által fenntartott *általános iskolai feladatot is ellátó közoktatási intézmény a székhelye szerinti településen nyolc évfolyammal* működjön,
- c) intézményi társulás *ugyanazon közoktatási feladat ellátására* (óvodai nevelés, általános iskolai nevelés-oktatás, középfokú oktatás) *egy OM azonosítóval rendelkező intézményt* tartson fenn.
(Fenti feltételeket *kizárólag a 2009. január 1-jét követően* intézményi társulás vagy többcélú kistérségi társulás fenntartásába kerülő, továbbá 2009. január 1-jét követően a Közokt. tv. 121. § (1) bekezdése szerinti intézményát szervezésben érintett közoktatási intézmények esetében kell teljesíteni.)

Támogatási jogcímek I.

Bejáró gyermekek, tanulók alapján járó támogatás

A Társulás, vagy az intézményi társulás által fenntartott **óvodába, iskolába bejáró gyermekek, tanulók után** igényelhető.

- *A többcélú kistérségi társulás* által fenntartott intézmény esetén a 2009. évi törvény szerinti *98 000 forint/fő* fajlagos összeg nem változik.
- *az intézményi társulások* által fenntartott intézmények esetén az *óvodások és 1-4. évfolyamos* tanulók után a 2009. évi *72 000 forint/fő* helyett *70 000 forint/fő*,
- az *5-8. évfolyamos* tanulók után *79 000 forint/fő* helyett *78 000 forint/fő* támogatás vehető igénybe.

Támogatási jogcímek II.

Autóbuszal utaztatott gyermekek, tanulók alapján járó támogatás

- Az autóbuszt *működtető*, vagy a gyermekek, tanulók utaztatását iskolabusz-szolgáltatás vagy különcélú menetrendszerinti autóbusz *szolgáltatás vásárlásával* biztosító Társulások igényelhetik *az utaztatott gyermekek, tanulók* után.
- A támogatás igénylésének *feltétele*, hogy az iskolabusz járatokon *kísérő* utazzon.
- Az átlaglétszám-feltételeket teljesítő intézménybe *külterületről* utaztatott gyermekek után továbbra is a támogatás 15%-a igénybe vehető. E jogcím esetén 2010. január 1-jétől 72 000 forint/fő helyett 70 000 forint/fő a fajlagos támogatási összeg.

Támogatási jogcímek III.

A többcélú kistérségi társulás által fenntartott egységes iskola 9-13. évfolyamára bejáró tanulók alapján járó támogatás

■ A *Társulás* által fenntartott 1-12, vagy 1-13. évfolyammal működő **egységes iskola** 9-13. évfolyamára *bejáró tanulók után* veheti igénybe, ha az *intézmény székhelyétől különböző településen* az intézménynek *tagintézménye* működik.

■ E szabályozás **célja**, hogy az önkormányzatok a közoktatási *intézmények átszervezésekor kistérségi szintben* gondolkodjanak. Ezen intézménytípus fontosságára tekintettel a 2009. szeptember 1-jétől *100 000 forint/fő* fajlagos összeg nem csökken.

Támogatási jogcímek IV.

Tagintézményi támogatás

- Kizárólag a Társulás vagy intézményi társulás által fenntartott intézmény **székhelyétől különböző községben** működő tagintézmény *óvodába* járó gyermekek és általános iskola *1-4. évfolyamára* járó tanulók után igényelhető.
- **A 2007. január 1-je után tagintézménnyé váló** – *intézményi társulás* által fenntartott – iskola esetében további feltétel, hogy *legfeljebb 1-6. évfolyammal* működjön (Társulás által fenntartott intézmény esetében a tagintézmény 1-8. évfolyammal is működhet). E jogcím esetén 2010. január 1-jétől 72 000 forint/fő helyett *70 000 forint/fő* a fajlagos támogatási összeg.

Közoktatási szakszolgálati feladat

- A Társulás támogatást akkor igényelhet, ha a költségvetési törvényben felsorolt feladatok közül **legalább kettő** ellátását vállalja. A támogatás az *ellátottak száma* alapján igényelhető.
- A támogatás igénylése és felhasználása akkor **jogszerű**, ha az egyes szakszolgálati ellátásokat a Társulás legalább a költségvetési törvényben előírt *gyakorissággal*, illetve *alkalommal* biztosítja.
- A többcélú kistérségi társulások a nevelési tanácsadás; gyógypedagógiai tanácsadás; korai fejlesztés és gondozás; fejlesztő felkészítés; logopédiai ellátás; gyógytestnevelés szakszolgálati feladatok esetében a szakszolgálati ellátásban részesülők után 2009. szeptember 1-jét követően *11 000 forint/ellátott* ha a gyermeknek utaznia kell az ellátás helyére, és ennek *kétszerese*, ha az ellátottakról lakóhelyükön, vagy abban a közoktatási intézményben gondoskodnak, ahol azok tanulói jogviszonnyal rendelkeznek.
- A *fajlagos* összeg nem csökken 2010. január 1-jétől.

Szociális és gyermekjóléti feladatok közös jellemzői I.

- Valamennyi feladat esetében **feltétel**, hogy a szolgáltató rendelkezzen (a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény és a falugondnoki szolgálat működésének engedélyezéséről, továbbá a szociális vállalkozás engedélyezéséről szóló 188/1999. (XII. 16.) Korm. rendelet, illetve a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozói engedélyről szóló 259/2002. (XII. 18.) Korm. rendelet szerinti) **érvényes és hatályos működési engedéllyel**
- **Egész évi** támogatás abban az esetben vehető igénybe, ha a szolgáltató *2010. január 31-éig* rendelkezik *működési engedéllyel*
- Amennyiben a feladatellátás **év közben kezdődik** meg, illetve a fenntartó a feladat ellátásához szükséges *működési engedélyt év közben* szerzi meg, vagy az ellátási *terület bővül*, úgy az ellátott feladatok, illetve a feladatellátáshoz csatlakozó települések után **időarányos** támogatás igényelhető.

Szociális és gyermekjóléti feladatok közös jellemzői II.

- *Valamennyi feladat* esetében kizárólag akkor vehető igénybe támogatás, ha a feladatellátásban részt vevő önkormányzatokra teljesül az **50/60%-os feltétel**, és ezen önkormányzatok közigazgatási területére van a szolgáltató(k)nak az adott feladat ellátására vonatkozó érvényes és hatályos **működési** engedélye;
- Amennyiben a Társulás a feladat ellátásáról az általa fenntartott intézmény, vagy intézményi társulások útján gondoskodik, úgy az ellátott önkormányzatok, illetve az intézményi társulásban **részt vevő önkormányzatok** az adott feladatra működési engedéllyel **nem** rendelkezhetnek.

Szociális intézményi feladat

- A 2008. évben támogatásban részesült – szociális szakosított ellátást nyújtó intézményt fenntartó – intézményi társulásokon és 2009. január 31-éig a többcélú kistérségi társulás fenntartásába átadott intézményen túl **továbbra sem lehet új belépő** a rendszerbe.
- Az **intézményi társulás** által fenntartott intézményben ellátottak után járó támogatás ebben az esetben is **csökken**, 100 000 Ft/főről *60 000 Ft/főre*.

Szociális alapszolgáltatási feladat I.

- A költségvetési törvény 2010-ben: amennyiben a Társulás keretén belül **intézményi társulások** útján gondoskodnak a különböző szolgáltatások nyújtásáról, úgy az egyes intézményi társulásokban **részt vevő települési önkormányzatok** *ugyanezen feladatokra* önállóan, pl. családsegítőt, szociális gondozót **nem** foglalkoztathatnak! Amennyiben a Társulás intézményi társulások útján biztosítja a szolgáltatásokat, úgy az intézményi társulás(ok)ban részt vevő önkormányzatok **együttes lakosságának 3 000 főt** el kell érnie.
- A Magyar Köztársaság 2009. évi költségvetéséről szóló 2008. évi CII. törvény alapján 2010. évben már **nem vehető igénybe ösztönző támogatás** a többcélú kistérségi társulás által a Szocvtv. 120-122. §-a alapján kötött **szerződés, vagy külön megállapodás útján ellátott feladat esetén.**
- 2010. évben a **jelzőrendszeres házi segítségnyújtás** feladat ellátását a **Szociális és Munkaügyi Minisztérium pályázati eljárás keretében támogatja.** Így a *többcélú kistérségi társulások* e feladat ellátása után **ösztönző** támogatásban *nem* részesülhetnek.

Szociális alapszolgáltatási feladat II.

- Annak érdekében, hogy a szociális alapszolgáltatási feladathoz kapcsolódó támogatások igénybevételi szabályai a *jelzőrendszeres házi segítségnyújtás támogatásnak megszűnésével* ne jelentsenek aránytalan terhet a többcélú kistérségi társulásoknak, *2010. évben* (a korábbi hárommal szemben) **kettő alapszolgáltatási feladat** ellátása után már igénybe vehető a támogatás. Az **ellátható és támogatott** feladatok a következők: **szociális étkeztetés, családsegítés, házi segítségnyújtás és a nappali ellátások.**
- *Ellátási szerződést* **nem lehet önkormányzattal kötni.** Amennyiben a szolgáltatást önkormányzattal kívánja a Társulás elláttatni, úgy a külön megállapodásra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

Szociális alapszolgáltatási feladat III.

Az intézményi társulás által ellátott feladatok támogatása **csökken**, az egy ellátottra jutó támogatás **fajlagos** összegének változásai a következők:

- *szociális étkeztetés* esetén 4 500 Ft/fő helyett 4 000 Ft/fő,
- *családsegítés* esetén 300 Ft/fő helyett 288 Ft/fő,
- *házi segítségnyújtás* esetén 50 000 Ft/fő helyett 40 000 Ft/fő,
- *nappali ellátások* esetén 64 000 Ft/fő helyett 30 ezer Ft/fő.

Gyermekek átmeneti gondozási feladatai

- A 2008. évben támogatásban részesült – gyermekek átmeneti gondozását biztosító intézményt fenntartó – *intézményi* társulásokon és 2009. január 31-éig a többcélú kistérségi társulás fenntartásába átadott intézményen *túl továbbra sem lehet új belépő* a rendszerbe,
- az *intézményi társulás* által fenntartott intézményben ellátottak után járó támogatás is **csökken**, 220 000 Ft/főről 160 000 Ft/főre.

Gyermekjóléti alapellátási feladatok

- A **0-17 éves** korcsoportba tartozó lakosok száma szerinti támogatásra jogosult a **Társulás**, ha a *gyermekjóléti szolgáltatást*, vagy a *gyermek napközbeni ellátását*, vagy a *gyermek átmeneti gondozását* ellátja.
- Amennyiben a Társulás **intézményi társulások** útján biztosítja a szolgáltatásokat, úgy az intézményi társulás(ok)ban részt vevő önkormányzatok *együttes lakosságának 5 000 főt* el kell érnie.
- E feladatok esetén is a 2010. január 1-jétől a Gyvt. 96-97. §-a alapján **kötött szerződés, vagy külön megállapodás útján ellátott feladatra támogatás nem** vehető igénybe, de az érintett önkormányzatokat – 50/60%-os feltételek teljesítéséhez – a többcélú kistérségi társulás gyermekjóléti alapellátási **feladat ellátásában részt vevő tagjaként figyelembe** lehet venni.
- A korábbi feladatok esetében az **intézményi társulás** által ellátott feladatok támogatásának fajlagos összege 1 050 Ft/főről *600 Ft/főre* csökken.

Mozgókönyvtári és egyes közművelődési feladatok

- A támogatás a **nyilvános könyvtárral nem rendelkező**, *könyvtári szolgáltató hely* kialakítását biztosító **települések száma** után igényelhető, amennyiben a Társulás biztosítja számukra e szolgáltatást.
 - A támogatás igénybevételének továbbra is **feltétele**, hogy könyvtári szolgáltató helynek
 - *1500 fő vagy az alatti* lakosságszámú települések esetén hetente legalább két napon, hetente összesen minimum hat óras,
 - *1500 fő feletti* települések esetén hetente legalább négy napon, hetente összesen minimum tizenkét óras
- nyitva tartást** kell biztosítania. Amennyiben a könyvtári szolgáltató hely *közösségi színtérként* is működik, a nyitvatartási időre vonatkozó kötelezettség *közművelődési programok* szervezésével és tartásával is teljesíthető.
- A támogatás fajlagos összege csökken 1 180 000 Ft/könyvtári szolgáltató helyről *1 000 000 Ft/könyvtári szolgáltató helyre*.

Belső ellenőrzési feladat

- **Alaptámogatás** illeti meg a Társulást a feladat ellátásában részt vevő valamennyi **település száma**, a Társulás és **költségvetési szervei száma**, a *3 500 lakosságszám alatti* települések költségvetési szervei száma, valamint legfeljebb ez utóbbival azonos számban a *3 500 lakosságszám feletti* települések költségvetési szervei száma alapján.
- Az alaptámogatás a többcélú kistérségi társulás által fenntartott intézmények **2007. január 1-jét követő átszervezése során** létrejött *tagintézmények száma alapján is* igénybe vehető.
- Amennyiben a **Társulás saját feladatellátásban** (munkaszervezetében foglalkoztatott belső ellenőrökkel, vagy külső erőforrás bevonásával) biztosítja a *3 500 lakosságszám alatti* települések költségvetési szerveinek belső ellenőrzését, úgy e költségvetési szervek után az alaptámogatás *kétszerese* igényelhető.
- A támogatás fajlagos összege csökken 88 300 Ft/költségvetési szervről *79 000 Ft/költségvetési szervre*.